

Socijalizem v luči zdravega razuma.

(Dalje).

8. Socijalizem in vera.

Največjo hinavščino, zahrbtnost, brez-značajnost, zlobnost, surovost, protislovje, zavijanje in nelogičnost razodevajo socijalisti tedaj, kadar govore ali pišejo o veri.

Ni je stvari, o kateri bi bili socijalisti toliko pisali, kakor o veri.

Ni je reči, katero bi bili grše sramotili, kakor je vera.

Desetkrat več pišejo o veri kakor pa o zboljšanju delavskega položaja.

Veliko hujše sovražijo katoliško vero, kakor pa vse kapitaliste.

“Proletarec” piše več o veri in o cerkvenih zadevah, kakor pa “Ave Marija.”

Noben mežnar ne sili tako v cerkev, kakor Kristan s svojim umazanim peresom.

Noben kaplan ne zna boljše cerkvenih predpisov, kakor pa socijalisti na svojih shodih.

Noben cerkveni učenik ne zna duhovitejše razlagati cerkvenih naukov kakor “Proletarec” & Kristan.

Sv. Avguštin in Tomaž Akvinski sta bila prava abecedarja v primeri s Kristanom, kar se tika razlaganja sv. pisma.

Noben papež ni bolj nezmotljiv v razlaganju božjih postav, kakor rdeči papež Kristan. Gorje sodrugu, ki bi si upal dvomiti nad nezmotljivostjo Kristanovo!

Noben, tudi najpobožnejši kristjan ne zna natančneje, koliko ima cerkev premoženja, kakor pa “Proletarec” & Kristan.

Niti papeževi uradniki ne vejo tako zanesljivo, koliko dobi papež vsaki dan denarja, kakor Kristan in sodrugi.

Socijalisti imajo poročevalce na papeževem dvoru, pri vsakem škofu, pri vsakem kardinalu, povohajo v vsak lonec, ki stoji na župnijskem ognjišču, pogledajo v vsako celico tihega samostana, potem se pa vsedejo in — — — lažejo v svet, da se vse kadi.

Socijalisti imajo natanko preračunano, kako daleč je odtod do nebes, dasi pravijo, da ne verujejo v posmrtna nebesa.

Imajo preštete vse peklenščeke v peklu in zmerjeno vročino v peklenškem brezdnju, a takoj na drugi strani trdijo, da ne pripoznajo ne hudiča ne pekla.

V Kristusa ne verujejo; trdijo, da ni bil nikdar na svetu, toda čas in leta računajo po Kristusovem rojstvu ravno tako kakor najgorečnejši kristjan.

Iz svetnikov se norčujejo in pravijo, da je češčenje svetnikov katoliški humbug, toda pogledjte v socijalistične Koledarje: Vse naše ljube svetnike imajo za patrone ravnotako kakor Koledar “Mohorjeve Družbe” ali Koledar “Ave Marie”. Zastonj boš pa iskal v socijalističnem Kole-

darju njihovih svetnikov kakor na pr.: Sv. Bebel, sodrug Marx, blaženi Liebknecht, gromovnik Kristan. Teh imen se sramujejo v svojih pratikah, rajši še segajo po katoliških, tako nazadnjaških svetnikih.

Svojim otrokom ne dajo imena po socijalističnih svetnikih, ampak zopet jim morajo pomagati iz zadrege naši Janezi, Juriji, Jožefi, Micke, Marjetice.

K pridigam ne hodijo, ker se bojijo, da bi se prehladili, toda vseeno znajo natančno, kaj je duhovnik pridigal in kaj ni pridigal in kako bi moral pridigati, da bi bilo po volji tistim socijalistom, ki jih ni nikoli v cerkvi.

Vse to, kar smo tu zapisali in še veliko več bomo dokazali iz ust socijalistov samih.

Socijalist Dietzgen piše: "Višjega bitja, kakor je človek, ni."

Torej zanika Boga in priznava človeka za najvišje bitje, o katerem trdi, da se je razvil iz opice.

Marx: "Vera je opium (strup) za ljudi."

Engels: "Z Bogom smo že pri kraju." "Pomesti moramo iz sveta dve reči: kapitalizem in krščanstvo."

Socijalist Herron piše: "Vsak poizkus, da bi ljudje na podlagi krščanstva postali socijalisti, se je izjalovil na škodo socijalizma. Porabiti krščanstvo v prilog socijalizmu, se pravi: Judeža pritisniti k prsam."

Z drugimi besedami katoličan ne more biti socijalist in socijalist ne more biti katoličan.

Bebel: "Krščanstvo in socijalizem si stojita tako nasproti, kakor ogenj in voda."

Dne 16. sept., 1878 je Bebel rekel v nemškem državnem zboru: "Trdno sem prepričan, da pelje socijalizem ljudi v brezbožstvo", to je v popolno nevero.

Liebknecht: "Dolžnost nas socijalistov je, da skušamo z največjo gorečnostjo izkoreniniti vero v Boga, in nikdo ne zasluži imena "socijalist", kdor se ne žrtvuje za razžirjevanje nevere."

Socijalisti trdijo, da Kristus ni nikoli živel.

Soc. "Volksblatt": "Mi ne verujemo v nobenega zveličarja."

Bebel: "Kristusa, katerega eksistene je tako megljena, so še le po njegovi smrti začeli častiti za Boga."

Glej to modrost! Eksistenca Kristusova je tako megljena to se pravi: se nikakor ne more dokazati, najbrž ni nikoli živel. Tega Kristusa, ki najbrž ni nikoli živel, so po njega smrti častili za Boga.

"Proletarec" 5. jan. piše: "Novo leto nas uči, da je minilo 1915 let od časa, ko je bil **baje** rojen Kristus."

"Baje", "bojda" so besede starih bab, klepetulj, kadar kradejo bližnjemu dobro ime.

Da je Kristus živel je najmanj tako jasno dokazano, kakor, da živi v Chicagi socijalist Kristan.

Kaj bi rekel pameten človek, ako bi resen list pisal: Kristan baje živi, baje včasih govori na shodih?

Dobro! Ako Kristus pa vašem katekizmu ni živel, zakaj pa potem štejete čas od njegovega rojstva?

Mohamedani ne verujejo v Kristusa kot Boga in Odrešenika, so pa vsaj toliko dosledni, da ne računajo časa od Kristusa, ampak od Mohameda.

Židi ne verujejo v Kristusa, zato pa tudi ne štejejo let od Kristusa.

Le socijalisti so tako strašno učeni in dosledni, da računajo leta od rojstva tega, v katerega ne verujejo, katerega sramotijo, katerega zasmehujejo.

Zakaj ne štejejo let od časa Marxa, od časa ko si je "ubogi sodrug" Bebel postavil krasno vilo na podlagi socijalističnega načela, da je privatna lastnina tatvina, da mora sodrug s sodrugom deliti, na podlagi bratstva in enakosti?

Socijalisti trdijo, da ni Bog sveta stvaril, ker Boga sploh ni, da sv. pismo ni božje razodetje, ker sv. pismo nasprotuje modernim znanostim i. t. d.

Za boljše razumevanje socijalistične modrosti vzemimo samo eno cvetko iz dišečega vrta "Proletarčevega." Ta vzgled nam

Julij, 1915.

jasno kaže, kako se vrtijo kolesca v glavah naših slovenskih sodrugov.

Poslušajte:

"Božje razodetje.

V davnih časih so ljudje mislili, da je zemlja velika, solnce pa majhno in druge zvezde še manjše.

Tako je bilo videti, pa so verjeli tako.

Mislili so, da vzhaja solnce zjutraj na vzhodu in zahaja zvečer na zapadu.

Tako so jim kazale oči, pa so verjeli tako.

Vere so nastajale v tistih časih, ko je bilo človeško znanje še na tej nizki stopnji.

Pozneje so ljudje dobili opazovalna sredstva, ki so se množila in izboljševala. Danes vemo, da je zemlja majhna v primeri z našim solncem, majhna tudi v primeri z nekaterimi planeti, še manjša v primeri z drugimi solnci. Vemo, da je na milijone solne in sploh zvezd. Vemo, da ni zemlja nikakor kaj posebno odlikovana med njimi.

Danes vemo, da zvezde niso lučice na nebu, namenjene, da svetijo ponoči zemeljskemu človeku, ampak da ima vsaka svojo lastno nalogo in da sledi naša zemlja kakor vse druge prirodnim zakonom.

Bog, stvarnik sveta, je vsegaveden. Tako uče in trdijo. In vsaj tu imajo prav: Če ni vsegaveden, ne more biti Bog. Ker pa trdijo z vso odločnostjo, da je Bog, osebni Bog, stvarnik vsega, kar je.

Torej mora biti vsegaveden, ne le sedaj, ampak od vseh večnih začetkov. To, kar mi danes vemo, je v primeri z njegovim večnim znanjem manjše kakor kapljica v oceanu.

Pravijo, da je sveto pismo božje razodetje.

Ali to sveto pismo je v nasprotju z dokazanimi rezultati znanosti. Ono postavlja človeka kot izvoljenca božjega v sredino vsega svetovja, ki je ustvarjeno le za človeka. Ono obrača solnce okrog zemlje.

A vse to ni resnično.

Kako pridejo te neresnice v "božje razodetje?" Mar Bog v tistih časih vendar ni vedel, kakšen je njegov svet, ki ga je

sam ustvaril? Mar je namenoma razodel "svojemu izvoljenemu narodu" neresnico?

Ne enega, ne drugega ne more misliti človek, če veruje v Boga. Zakaj Bogu se ne more pripisati ne neznanje, ne nameravana neresnica.

Kako morejo torej misleči ljudje še verjeti, da je Bog sam razodel, kar uči vera?

Tako je pisal "Prol.", dne 1. dec. 1914.

Kristan misli, da je tu Bogve kako veliko modrost zapisal in zadal katoliški cerkvi smrtni udarec, češ zdaj je po njej, sveto pismo ni od Boga razodeto, Bog ni vseveden i. t. d.

Toda le potolaži se. So bili možje čisto drugačni, kakor je Kristan, ki so skušali sv. pismo postaviti na laž, pa se jim ni posrečilo. Tem manj se je posrečilo Kristanu.

Prva knjiga sv. pisma, ki govori o stvarjenju sveta in človeka, je bila pisana za preprost izraelski narod kakor sploh vse Mojzesove knjige.

Mojzes je torej pisal za neučen preprost narod, ki ni imel visokih šol, ki ni imel astronomičnih študij, ki ni presedel morebiti 15 let po raznovrstnih šolah.

In Mojzes je bil bolj praktičen človek kakor so pa mnogi socijalistični pisatelji; on je hotel, da bi to, kar on napiše, ljudje tudi **razumeli**. In ker je imel neučene ljudi, je pisal tako, da so ga ti ljudje razumeli.

Mojzes ni pisal za chicaške socijaliste, ampak za preproste izraelske pastirje.

Mojzes ni pisal učene zvezdoslovne razprave z modernim daljnogledom v roki, ampak pisal je poljuden katekizem za preproste ljudi.

In svoj cilj je dosegel: ljudje so ga **razumeli**. **Kristan, vzami si ga za zgled!**

S tem pa, da je pisal poljudno in neukemu ljudstvu razumljivo, še ni rečeno, da je pisal laž ali neresnico, ali da je bil reveđen.

Ako je pisal, da solnce rano vzhaja, zvečer pa zahaja, je hotel le to povedati, kar vsak preprost človek na svoje oči vsak dan vidi, kakor se mu zdi, nikjer pa ni zapisal.

da bi bilo nemogoče, da bi se zemlja vrtela okoli solnca.

In glej čudo! Danes, ko vsi znamo, da se zemlja vrti okoli solnca in ne solnce okrog zemlje, vendar govorimo in pišemo v navadnem občevalnem jeziku, da solnce vzhaja in zahaja, da solnce gre svojo pot po nebeškem svodu od vzhoda proti zahodu. Tako govorijo celo učeni profesorji, izobraženi in napredni ljudje.

In nikdo jih zato ne zmerja, da lažejo ali da so nevedni.

In stavimo eno celo fajfo tobaka, da celo sam učeni gospod Kristan, kadar se sprehaja po krasnem Lincoln-parku reče proti večeru svoji boljši polovici: "Pojdimo domov, solnce že nizko stoji, kmalu bo šlo za gore, bo zatonilo". Morebiti pa še bolj pesniško pove, ker on je tudi pesnik.

A nam še v glavo ne pade, da bi zaradi takega izraza Kristana imeli za nevedneža ali kaj drugega.

Tudi zvezde se nam zdijo, da so lučice na nebu in svetijo nam pa tudi.

Mojzes pa nikjer ne trdi, da zvezde niso večje kakor zemlja, nikjer ne piše: toliko je zvezd in ne več, nikjer ne piše, da je naša zemlja središče celega vseмира.

On je pisal o zemlji kot o prebivališču človeka in na tej zemlji je res človek gospodar, človek je najimenitnejša stvar na tej zemlji in zemlja je stvarjena zanj.

Nikjer pa ne piše Mojzes kakor laže "Proletarec", da je človek postavljen v središče vsega svetovja.

Mojzes piše o zemlji in človeku kot prebivalcu te zemlje brez ozira na to, kar je morebiti na drugih svetovih ali bi vsaj lahko bilo.

Sv. Pismo samo večkrat piše o neštveh zvezdah na nebu in s tem pove, da je ogromno število zvezd in res, do danes jih še nikdo ni preštel, celo Kristan ne.

Toda učeni Kristan hoče Boga samega postaviti na laž. Katoliška Cerkev uči, da je sv. Pismo od Boga navdahnjena knjiga to pomeni, da je Bog neposredno tako uplival na pisatelje teh knjig, da niso mogli zapisati neresnice ali zmote. Torej je tudi uplival na Mojzesa in po Kristanovi filozofiji je tudi Bog odgovoren za Mojzesove "zmote".

A ravno zato ni nobene neresnice v Mojzesovih knjigah, **ker** je Bog sam tako popiral Mojzesa, da ni zapisal zmote.

Bog je hotel, da bi ga razumeli Izraelci, zato je pisal poljudno, po "domače". Izraelci so bili otroci, kar se tika znanja in vede, zato jim je Mojzes opisal zgodovino stvarjenja kakor se napiše in oriše otrokom, da jo razumejo.

Ko bi pa bil Bog imel pred seboj učene chikaške socijaliste, bi pa bil napisal učeno razpravo kakor Kristan v ravno navedenem članku.

Bila bi pa le oblika drugačna, stvar bi ostala pa ista. Lupina drugačna, jedro pa isto.

Saj se tudi hrana daje otrokom mlečna in mila, možem pa tečna in močna.

Cilj pa je isti: ohranitev telesnega življenja in moči.

Učeni in modri zvezdoslovci vseh časov še niso našli nobene neresnice ali zmote v sv. Pismu glede stvarstva dasiravno so bili ti možje (milo povedano) veliko bolj učeni kakor pa Kristan.

Nedoslednost in "znanstvene" zmote iščite, sodrugí, le v svojem taboru, tam imate tega blaga na tone.

Da odkrije vaše zmote in neresnice, ni treba učenjakov ne zvezdoslovcev, že ljudskošolski učence s katekizmom v roki jih otipa, tako debele so.

(Dalje prihodnjič.)

1915.

"Prevdari, predno združiš se na veke."

PETO POGLAVJE.

Na slabih potih.

Nekaj časa je bilo spet vse v najlepšem redu. Slavko je šel po večerji le redkokdaj zdoma. In kadar je šel, se je vrnil vsakopot prav zgodaj. Matilda ga je zato hvalila na vso moč, in je bila srečna. Tatu se je izogibal mladi zakonec, kolikor je mogel. Nikoli mu pa ni dal prilike za razgovor o že omenjeni zadevi. Naročil je iskal slejkoprej v krogih, ki so bili katoličanom sovražni. Tako je bil prepad med njim in stariši njegove žene čedalje večji. Le še tenak pajčolan ga je zastiral. Poleti se je Slavko udeležil več slavnosti in veselice, ki so jih prirejale lože in društva v katera se je dal vpisati za člana. Na dve taki prireditvi je šla tudi Matilda na izrečno željo svojega moža. Nato se jim je pa odpovedala popolnoma, ker so žalili govori in pesmi njena katoliška čustva. Slavko je skomignil z rameni ter menil, da ne mara delati svoji ženi nikake šile in nima ničesar proti temu, če ostane v prihodnje doma. On sam pa da ne more ostati doma iz zelo tehtnih vzrokov.

Matilda je molčala. Ko so katoličani priredili veselico v prid katoliški šoli, je šel tudi Slavko s svojo ženo na to svečanost. Ali prišedši s te veselice domov ji je rekel, da se je strašno dolgočasil in v bodoče se ne udeleži nobene več katoliške prireditve.

Na jesen so spet priredili katoličani bazar za katoliško sirotišnico. Ker je Matilda že večkrat prej prosila svojo mater, da se na posodo, da je mogla z njim prireditvi v dobrodelne namene, se je topot

obrnila na svojega moža. Slavko ji je sicer dal pet dolarjev, a je pripomnil obenem, da je to zadnji denar, ki ga prispeva takšni katoliški beračiji. Če mu kdaj preostane kaj denarja, ga bo že sam obrnil v boljše in pametnejše namene, je rekel. Tako ga bodo vsaj dobili resnično siromašni in potrebni, ne pa ljudje, ki mrze delo, kradejo Bogu čas, se pasejo ob ljudski za bitosti ter so nasprotni vsakršnemu napredku in prosvitljenosti. Mlada žena je prav dobro vedela, da ima mož v mislih katoliško duhovništvo in redovništvo. Zato so jo njegove besede kar rezale v srce, ki je že itak močno krvavelo iz mnogih ran, zadanih po čedalje brezobzirnejšem obnašanju njenega moža. Ali ni bilo ne pritožbe, ne očitka in ne ugovora na njene ustne. Vse boleti, ki jih ji je povzročal njen mož vedoma ali nevedoma, je pretrpela vdano ter si jih nalagala v pokoro za svojo trmoglavost in zaslepljenost. Trpela je ter molila za odpuščanje svoje mladostne pregrehe in krivde in za razsvetljenje svojega moža, ki je zašel na kriva pota in katerega je še vseeno ljubila kar najiskreneje.

Gornik je bil čedalje manj zadovoljen z obnašanjem in početjem svojega zeta. Katerega so imeli sedaj po celem Clintomu za očitnega svobodomiselca. Toda kolikor časa je molčala hči, se ni maral vmešavati v njuno zasebno življenje. Dobra, a kratkovidna mati Ana je pa še vedno upala, da se sčasoma vendarle popolnoma zblížata mlada zakonca.

Pa je prikimala zima, in gospa Ana ni že od adventa sem skoro nikoli zapustila Slavkovega stanovanja. Tisti večer pred praznikom "Brezmadežnega spoče-

tja" je podarila Matilda svojemu možu brhko hčerko. Zato je bilo veliko njegovo veselje, in zdelo se je, kakor da je vsa nevolja izginila iz njegovega srca. Tudi napram Matildinim starišem je bil spet ljubezljiv in prijazen in mladi materi je čital vsako njeno željo že kar z obraza ter jo izpolnil natanko, vestno in naglo.

"Zdaj se med nama poravna vse," de Matilda nekaj dni pred Božičem katoliškemu župniku, ki jo je prišel obiskat. "Otrok, katerega je nama podarila božja dobrota, bo zdaj nova in močna vez med mano in Slavkom, prečestiti!"

"Vse je v božjih rokah," se je glasil odgovor izkušenega duhovnika, in bilo je nekaj dvomljivega v teh besedah. Zato vpre Matilda zdaj svoje oči preplašeno vanj ter ga vpraša z veliko bojaznijo, dvomi-li o njeni nadeji.

"Nikakor ne, mlada gospa!" odvrne pametno dušni pastir. "Ne dvomim, da ne bi utegnil ublažiti ta dogodek Vašega moža. Mislim samo, koliko močnejša bi bila ta vez, če bi bil tudi Vaš mož katoličan. In nadalje mi je šinilo v glavo, kako slaboten plamenček je takšnole mlado življenje, in kar bi se utegnlo pripetiti, če pokliče Bog otročička k sebi. — Ne prestrašite se teh besed Matilda," pristavi zapazivši, kako je prebledela mlada mati. "Nikakor nisem hotel reči s tem, da že vnaprej slutim kaj takega. Saj je otrok prav krepak, hvala Bogu, in kakor vse kaže, bo rasel v veliko veselje in srečo svojih starišev. Mislil sem le na slučajnost, in čia sem odkritosrčen, že precej dolgo pričakujem zaman dneva, ko daste otroka krstiti."

Zardevši se povese Matilda oči k tlom ter odgovori ob vidni zadregi: "O tem sem že govorila s Slavkom, ali on mi je rekel, da je za krst še dovolj časa. Saj je otrok komaj štirinajst dni star."

Tedaj se odpro vrata, in Slavko stopi v sobo. Duhovnika navzočnost ga je presenetila. Zavzeto obstane blizu vrat, vrne duhovniku prijazen pozdrav z narahlim poklonom ter zamrmra nekaj nerazumljivega predse. Njegove oči pa obtiče silno

nezadovoljne na Matildi, sedeči poleg posteljice, v kateri je spavalo njeno dete.

"Gospod župnik je bil toliko prijazen, da me je prišel obiskat," prične mlada žena, da naredi mučnemu molku konec.

"To je jako prijazno in lepo," zamrmra spet Slavko.

"Pravkar sem govoril z Vašo ženo glede svetega krsta Vaše hčerke, gospod Vodnik", izpregovori duhovnik prijazno. "Ali ste že določili dan?"

"Saj ne gori voda!" zavrne ta duhovnik nakratko ter zapusti sobo.

Matilda je zrla blede kakor zid za njim. Te njegove besede so spet obudile vse komaj odstranjene bojazni v njeni duši, in globoko jo je zadelo tudi žaljivo možovo vedenje napram visoko spoštovanemu župniku, ki ji je bil že od njenih mladih let učitelj, dušni vodnik in svetovalec. Hoteč pa opravičiti svojega moža, izpregovori nesrečna žena napol glasno: "Slavko ima danes polno glavo kupčijinih zadev. In ob vsaki taki priliki je nekoliko siten in zoprn. Toda v srečo ne misli tako ludo, gotovo ne, prečestiti!"

"Gospod Vodnik me tudi ni razžalil. Zato se mu tudi ni treba opravičevati," odvrne duhoven mirno dvignivši se s svojega sedeža. "Le dajte prav kmalu krstiti svojo hčerko, gospa, da bo tudi on otrok božji," pristavi še s prikupljivim naglasom ter odide iz sobe.

Komaj pa zapusti župnik hišo, že stoji Slavko naglih korakov iz spalnice v stano vanje. Pogled mu je bil nemiren, in vsa njegova kretnja je izdajala jezo razburjenje. "Kako pride duhoven semkar? Ali si si ga dala poklicati?"

"Predvčerajšnim ga je srečala mati. Ko jo je vprašal po mojem zdravju, mi je odovorila, da se počutim prav dobro. Pristavila je tudi, da bi me zelo razveselilo, če me pride obiskat. Toda počemu mi pa izprašuješ vse to, Slavko?"

"Ker ne maram duhovnikov v svoji hiši. Če hočeš iti v svojo cerkev, lahko storiš to, kadarkoli in kolikorkrat hočeš. Ni kakor ti ne maram vsiljevati svojih

Julij, 1915.

...rov, kar bi bilo itak zaman. Ali duhov-
niških obiskov pa ne trpim v svoji hiši
pod nobenim pogojem. Saj je že to več
kakor preveč, da ti ne ugovarjam, če
greš vsakih štirinajst dni k izpovedi ter
izklepetiš duhovnu vse, karkoli hoče izve-
diti. Po mojem mnenju se nikakor ne spo-
dobi, da raznaša mož ali žena med ljudi
družinske zadeve. Tudi tega mora biti
slednjič konec. Pa še nekaj drugega je,
kar me jezi. Katoličani so le toliko časa
naročali pri meni delo, dokler so upali,
da se pokatoličanim. Zdaj pa so mi obr-
nili vsi od prvega do zadnjega hrbet. Tudi
zato ne morem več trpeti, da bi duhovniki
lazili okoli moje hiše ter izjavljam...”

“Stoj, Slavko!” mu seže Matilda v be-
sedu, plane pokonci ter stopi prednj z
zapovedujočim usmevom. “Takih besed
ne prenesem več!”

Ta odločni nastop je tako silno prese-
netil Vodnika, da je nehote odskočil par
korakov nazaj.

“Da ne veš ničesar o bistvu katoliške
izpovedi,” nadaljuje užaljena žena, “da
sploh ne poznaš katoliških nauk in zato
napačno obsojaš vse predpise in običaje
katoliške cerkve, o tem se ne maram pre-
rekati s tabo. Kajti to ni tvoja krivda,
ampak posledica tvoje protestanske, ozi-
roma brezverske vzgoje. Ali moje vere,
mojega najdražjega in najsvetejšega, mi
ne smeš blatiti in zasmehovati. Tega ne do-
voljujem nikomur. Če prepoveduješ žup-
niku vstop v svojo hišo, mu to povem o
priliki. In lahko se zanesesh, da te ne bo
nikdar več nadlegoval s svojimi obiski.

Meni pa menda ne braniš iti k njemu po
svet in tolažbo, kolikorkrat in kadarkoli
bo to zahtevala moja vest.”

“Žena sodi možu”, zavpije razljučeni
mož. “Kadar potrebuješ svet ali tolažbe,
pridi k meni. In če imaš kaj na sreč, ne
smeš zamolčati meni, a izklepetati “fa-
rju”. Takšni so moji nazori.”

Matilda uvidi sedaj, da bi utegnilo ugo-
varjanje še bolj raztogotiti in razdražiti
moža. Zato mu reče povsem mirno: “Svo-
je zakonske dolžnosti izpolnujem natanko
in vestno, Slavko. Toda tudi verskih no-
čem zanemarjati ali celo opustiti. Ti veš,
kaj si obljubil glede te točke vpričo go-
spoda župnika in obeh navzočih prič pred
najino poroko! Na to te opominjam sedaj.
Drži se te obljube, pa ne bo nobenih pre-
pirov med nama. Zdaj pa rešiva še tu-
semkaj sodeče vprašanje: Kako je s krs-
tom najinega otroka?”

Slavko je bil obrnil svoji ženi med nje-
nim govorjenjem hrbet ter zrl mračnega
obraza skozi okno na cesto. Zdaj pa se je
naglo obrnil k njej ter vzkliknil: “Torej se
nisem motil v slutnji, kaj ga je pravza-
prav prignalo semkaj.”

“Odgovori mojemu vprašanju!” de
Matilda s premišljeno mirnostjo. “Saj
vendar veš dobro, da se mora vse otroke
najinega zakona krstiti in vzgojiti po ka-
toliško. V to si privolil sam.”

“Takrat nisem žalibog vedel, da je ka-
toliška cerkev takšna poneumnovalnica.
In če človek privoli v kaj takega, česar
ne pozna, mu ni treba držati dane bese-
de.”

(Dalje prih.)

V boju zoper samega sebe.

P. Benigen Snoj, O. F. M.

(Dalje).

V. Frančišek Saleški je želel posebno začetnikom duhovnega življenja vtisniti v spomin spoznanje lastne slabosti; zakaj oni so vsled svoje neizkušenosti najbolj v nevarnosti, da osupnejo zaradi svojih napak in njih nasledkov. Kdor se zbega in prestraši ko je grešil, ta ne pozna še samega sebe.

Poslušajmo s kako duhovito prisrčnostjo opominja in uči duše naš sveti vodnik. V pismu neki gospodični pravi: "Kakor mi naznanjate ste še zelo občutljivi, ako Vas kedo razžali. Pa, draga hči, kaj pa naj pomeni ta besedica "še"? Ali ste že veliko takih dušnih sovražnikov zatrli? "Čisto nemogoče je, da bi se človek v tako kratkem času mogel toliko premagati, da bi imel svojo dušo pri vsaki priliki v popolni oblasti. Zadovoljite se, da od časa do časa malo premagate svojo poglavitno strast."

"Naša nepopolnost nas bo spremljala do groba. Ne moremo potovati v tem življenju tako, da bi se ne dotaknili zemlje. Sicer ne smemo obležati na njej, pa tudi ne želimo leteti. Mi smo piščeta, katerim še niso zrasle peruti".

"Pušice, ki pa dnevu letajo, kakor bemo v 90. psalmu, so nečimerne nade in drznosti tistih duš, ki si pri svojem spreobrnjenju domišljujejo doseči v kratkem času svetost. V resnici se dobe včasih take duše, ki imajo nemalo upanja, da postanejo v kratkem popolne kakor sv. Terezija, sv. Katarina Sinjenska ali sv. Katarina Genoveška. To je sicer dobro. Toda povejte mi odkritosrčno, v kolikem času mislite to postati? — Če le možno v treh mesecih. — Da, imate prav, ko ste rekli "če le možno", ker drugače bi se lahko zmotili."

Sv. Pavel je bil sicer v trenutku popočno.

ma spreobrnjen in očiščen, ravno tako sv. Katarina Genoveška, sv. Pelagija in še nekateri drugi svetniki. Toda tako nenadno očiščenje je čudež in tako redek, kakor obujenje mrtvih; zato ga ne moremo nikdar pričakovati tudi mi, ali celo zahtevati. Navadno se očiščuje duša le polagoma in z mnogim trudom in naporom. Na Jakobovi lestvici so bili angelji, ki so imeli peruti in vendar niso letali, ampak so hodili po lestvici gori in doli. Duša, ki se povzdigne iz greha k pobožnosti, je podobna jutranji zarji, ki ne prežene teme takoj, ampak le polagoma. Zdravljenje, uči zdravniški nauk, je vsikdar najboljše in najgotovejše tisto, ki se vrši počasi. Dušne, kakor telesne bolezni pridejo hitro, nepričakovano, odhajajo pa le polagoma."

"Potrpeti moramo torej in ne misliti, da se bomo rešili v enem dnevu slabih navad, ki so se vgnjezdile v naši duši vsled male naše skrbi za ohranitev njene moči in krepkosti."

In potem so se nauki našega ljubeznivega svetnika vselej završili s temle končnim stavkom: "Ko bi tudi zavoljo svoje slabosti večkrat grešili, vendar se nikdar ne smete radi tega čuditi."

Sploh ni dovolil nobeni duši in naj še tako napredovala v popolnosti, da bi se čudila zaradi kakšne napake in ravno najbolj goreče redovnice je opominjal: "Ali je res to čudež, ako nam katerikrat v kakšni reči izpodleti?"

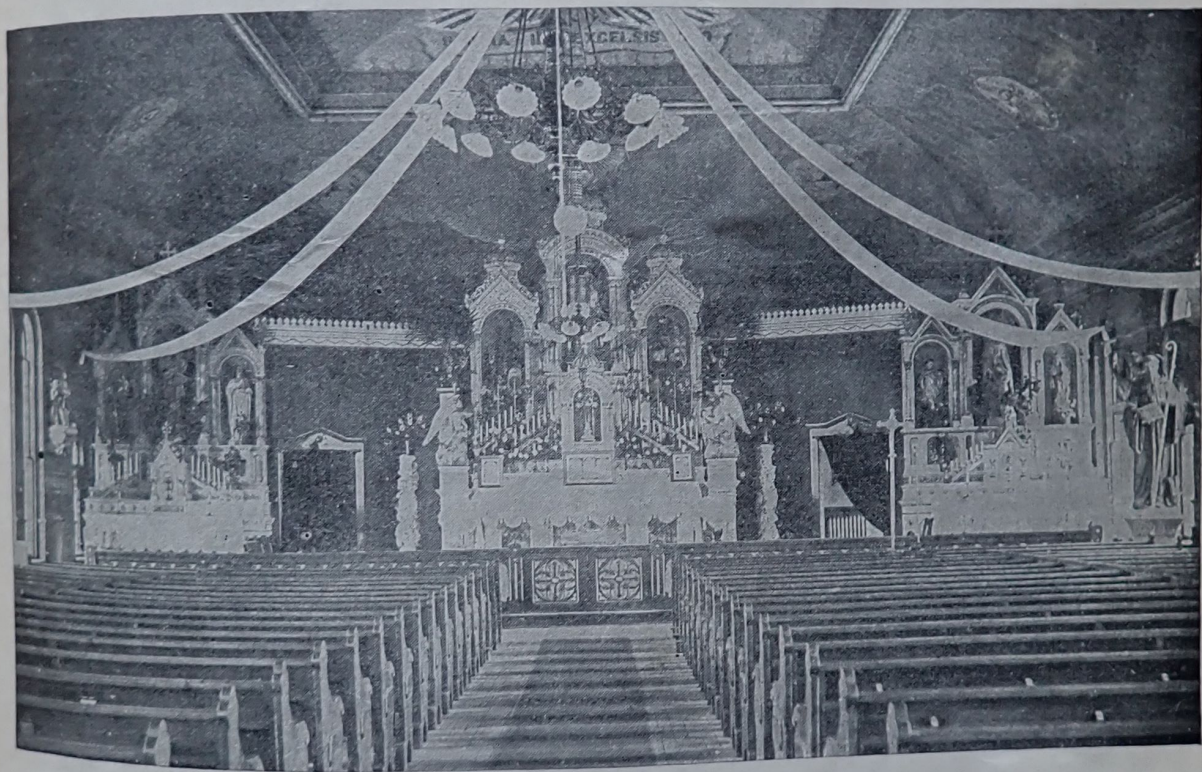
"Praznik očiščevanja nima osmine. Vedno si moramo biti v svesti, da na eni strani vidimo, kako poganja plevel v vrtu našega srca, na drugi strani pa, da imamo srčnost pustiti drugim, da ga izplevejo, ali ga pa izrujemo sami. Naše samoljubje namreč ne izmrje, dokler smo živi, in ono je, ki rodi take zajedavece."

"Ko sem videl neko ubogo sestro, kako se je britko jokala, sem si dejal, da vsa na-

Julij, 1915.

šo otroška občutljivost izvira od tod, ker se premalo zavedamo temeljne resnice svetnikov, ki nas uči, da moramo vsak dan v novič pričeti izpopolnjevati svoje življenje. Ko bi le prav resno na to mislili, bi se nam ne zdelo čudno, da najdemo slabosti in pomanjklivosti v sebi in sedaj je treba še marsikaj iztrebiti iz našega srca. "Vprašate, kako je treba pričeti, da svojo dušo v dobrem tako utrdite in jo navežete na Boga tako, da je ne bo mogla nobena reč več ločiti od njega? K temu je

ljenja. P. Grou pravi da se pogosto spotaknemo zato, ker hodimo prehitro in nimamo časa nase bolj paziti vsled svoje prevelike gorečnosti. Boječe in prevdarljive duše hočejo vselej videti, kam naj stopijo; delajo pogosto ovinke, v strahu pred vsakim manj varnim krajem; vedno se boje, da se nebi vmazale. Zato ne pridejo tako hitro naprej in skoraj vselej jih prehití smrt na pol poti. Niso duše, ki najmenj greše, najbolj svete, temuč one, ki imajo več srčnosti, velikodušnosti in

NOTRANJŠČINA SLOV. CERKVE V PUEBLO, COLO.

potreba dveh reči: umreti in v nebesa priti. Zakaj tedaj ne bo nobene ločitve več in vaša duša bo neprenehoma ostala združena se svojim Bogom".

Kako tolažilni so ti nauki, za one duše, ki v resnici žele s celim srcem služiti Bogu in ki so vsled svojega stanu z njim v tesnejši zvezi. One menijo, da se njim ne smejo njihove nepopolnosti spregledati tako, kakor drugim, in mislijo, če one v kaki reči zagreše, da se morejo nad tem bolj ko drugi čuditi. To pa ni po nauki učencev duhovnega živ-

ljubezni; one, ki se najbolj premagujejo in se ne vstrašijo, ako jim kdaj spodrsne ali celo padejo in se nekoliko vmažejo, samo, da gredo naprej."

Sv. Janez Zlatoust trdi isto z drugimi besedami: "Dok'ler vstraaja vojak v boju in naj je dobil tudi kako rano ali se včasí ma'lo nazaj vmakne, ne bo nihče tako okruten in tako nevešč vojskinih reči, da bi mu to štel za velik pregrešek. Le oni niso nihdar ranjeni. Tj se ne bore. Tisti pa ki napadejo sovražnika z vso s'lo dobe navadno kalce prasle." (Dalje prih.)

Prepozno spoznanje.

— Dobri dan! Imam čast govoriti s patronom Ivanom?

— Da! S kom imam čast ?

— Me še poznate?

— Silno se mi zdite znani!

— Da, jaz sem Vaš, Ne! dovoli, da se poslužim prijateljskega Ti — Jaz sem Tvoj pobratim z dijaških let

— O, Miha Debevc! prestregel sem mu besedo. Zdravo brate! Srčno pozdravljen! Kako si se spremenil! in segla sva si v roke, stara prijatelja izza dijaških let. Tako pripoveduje ameriški slovenski duhovnik zgodbo iz svojega življenja v prijateljski družbi. Ker so nekatere osebe, ki vejo za to zgodbo še žive, zato smo spremenili imena.

— Koliko let se že nisva videla?

— Mora biti že kakih 16 let. Zadnjič sem te videl, ko si se poslavljaj po šesti šoli in odhajal v samostan. Potem se nisva več videla.

— Saj res! Kako si pa prišel sem?

— Kar po nogah, brate! Kakor si gotovo slišal, sem mislil iti po osmi gimnaziji v semenišče. Toda tovariši so me pregovorili, da sem šel na Dunaj na vseučilišče. Vzel sem medicino.

— Torej si zdravnik?

— Da, imel bi biti zdravnik, danes bi bil lahko že več let v zdravniški službi, ko bi Dunaj ne imel tako dobrega piva in tako rujnega vinca. Tako sem pa

— Kaj, Miha, ti nisi končal vseučiliških studij?

— Ne! Eno leto sem bil, potem sem šel pa na pošto poskusit svojo srečo.

— Ti naš najnadarjenejši součence, ti,

— Kaj se hoče! Imel sem bogate inštrukcije, denarja dosti in . . . no, saj poznaš študente. Saj človek samo enkrat živi. Samo enkrat je človek mlad.

Med tem pogovorom sva sedla. Pogledal sem ga natančneje v obraz.

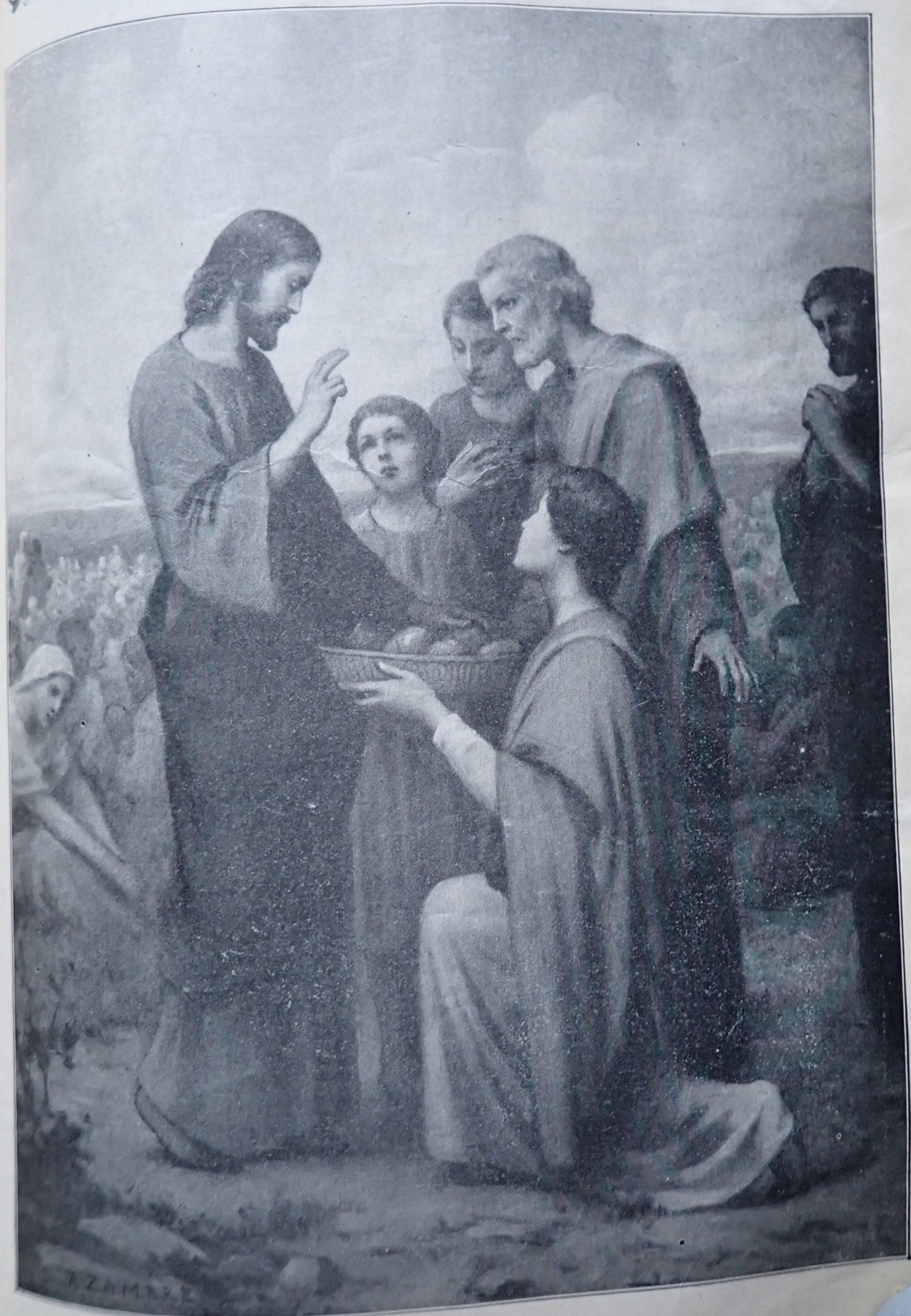
Streslo me je. Zabuhle oči, zardečeni nos, bleda ušesa, črni krogi okrog oči . . . Da, da, ubogi Miha, ti nekdaj naš ponos, kam si zašel! In zasmiil se mi je v dnu srca. Imel sem ga najraje med vsemi sošolci, kar sem jih kedaj imel. Kolikrat še danes rad vzamem njegova pisma in njegove pesmice in jih prebiram. O sladki spomini! In sedaj je pa ta moj ljubljani Miha — propalica?! Solza se mi je prikradla iz oči, katere pa prijatelj ni opazil.

— Da, vidiš, brate! Tako je, hitel je pripovedati. Kaj bi vzel življenje tako resno! Vidiš, ti si bil vedno preveč idealist. — Ha, ha, se še spominjaš na gospodinjo Jero iz Rebra na starem trgu? Original je bila! Kolikrat smo revo vjezili! Sicer pa, da končam: Vidiš, z Dunaja šel sem na pošto. Dobil sem službo v Ljubljani. V začetku je še precej dobro šlo. Hitro sem napredoval. Tudi plačica ni bila slaba. Pa kaj, ko je Ljubljana ravno taka, kakor je bil Dunaj. Piva dosti, vina dosti, gostiln veliko, moja žeja pa od dne do dne večja. Brate! Lepo življenje je bilo to. Škoda, da si se okutil. Veš, življenje je treba živeti. Kaj pa je življenje za te! Proč vržen zaklad. Ali si tukaj zadovoljen?

— Da! Prav zadovoljen!

— Jaz sem bil tudi v Ljubljani prav zadovoljen, ali imam smolo. Parkrat smo

Jan, 1915.

JEZUS NASITI 4000 MOŽ.

delo nisem mogel in kaj se hoče! Saj veš! Revež je povsodi revež, posebno če nisi gosposkih starišev, da bi te kdo branil. Zgubil sem službo. Pisal sem še v nekoliko pisarnah po Ljubljani. Pa ni šlo več. Dobro, pa pojdemo v Ameriko. Dobil sem pri Rafaelovi družbi tvoj naslov in — evo me tukaj! — Ti, da ne pozabim, ali imaš kaj mokrote pri hiši? Žejen sem!

— Dobro! Hočeš piva?

— Kar je, samo da teče!

Vedno bolj se mi je smilil zašli siromak. Jej, jej! Miha, Miha! Kam si zašel.

Prinesel sem mu piti. Pil je in govoril dalje in dalje.

— Kje boš pa stanoval? ga slednjič vprašam.

— Nevem še nič. Zato sem pa prišel k tebi, da mi svetuješ in pomagaš.

— Dobro, Miha. Za sedaj ostaneš par dni pri meni, potem bova pa poiskala stanovanje in kako službo.

Govorila sva še veliko. Videl sem, da je siromak zabredel precej globoko. Vendar stara sošolska ljubezen se je zbudila in sklenil sem poskusiti vse, da ga rešim.

Dobil sem mu stanovanje, preskrbel dobro službo na neki remški banki. Pridigal sem mu in skuša! vpljivati nanj ob vsaki res priliki. Šlo je počasi. In po par mesecih se mi je zdelo, da moje delovanje ne bo brez uspeha, da se je že precej poboljšal.

Toda le prekmalu sem spoznal, da je ves trud zastonj. Odslovili so ga iz službe in mi je ostala samo sramota. Dobil sem mu še drugo delo. Tudi tega je zgubil. Poiskal si je sam tretjega, zopet ga je zgubil.

Tedaj sem ga pa poklical k sebi in ga odločno posvaril. Bil je užaljen. "Veš kaj," mi je dejal "pomagaj mi, ali pa grem. Tvojih pridig sem že sit. Ti si menih, le živi po meniško. Jaz sem pa prost in mlad in hočem živeti!"

— Miha, dobro! Ako je tako, pa ne moreva več ostati skupaj! Delaj, kar hočeš in kakor hočeš! Ubogati me nočeš, ko ti dobro hočem. Pomagaj si sam! Mene pa pri miru pušči. Toda zapomni si. . . !

— Vsi f . . . ste enaki! Pridigaj pri prostemu kmetu, meni ne boš! Vera j humbug in ti si humbugar in vse tvoj pridigovanje je humbug! Mlad sem še in jaz hočem živeti!

— Dobro, pa pojdi kamor hočeš, saj boš še obžaloval!

— Kaj tebi mar! Z Bogom! In vzel je jezno klobuk, zaloputnil z vrati in odšel.

Pogledal sem za njim še skozi okno. Solza se mi je utrnila v očesu. Ubogi revež, kako boš še obžaloval svojo zmoto!

Preteklo je od tedaj šest let. Razum pri sv. maši in pri molitvah se nisem več veliko spominjal svojega prijatelja Miha. Zginil je brez sledu.

Neki večer pa sem ravno opravil svoj brevir in se spravljal spat, ko zapoje telefon.

— Hallo!

— Hallo! Father Ivan?

— Yes! Kdo tam?

— Tu je Bellevue bolnišnica na E. 25. cesti. Bolnik, ki je nevarno bolan in ne bo več dolgo, Vas želi videti!

— Ali je nevarno?

— Da, čisto pri kraju je. Hitite, ako ga hočete dobiti še živega!

Hitro se oblečen, vzamem sv. Popotnico in odhitim proti bolnišnici.

Postrežnica, dobro katoliško irsko dekle, me je čakala na stopnjicah svojega oddelka.

— Father Ivan?

— Yes, madam!

— Bolnik Vas silno težko čaka in jako je slab.

Hitim v sobo. Dobro dekle je že vse potrebno pripravilo. Postelj je bila zagrnjena, na mizici vse potrebno pripravljeno.

Položim Najsvetejše na mizico in začnem takoj z obredi.

— Asperges me hyssopo . . . — sem ga pokropil z blagoslovljeno vodo. Samo te besede sem spregovoril. Dalje ni šlo. Ko sem namreč pokropil bolnika, pogledal sem ga natančneje. Oči so se vjele.

— Za božjo voljo, Miha ti tukaj! — sem vskliknil.

— Da, je zahropel siromak ter me prijel za roko.

— Ivan. prosim te imej u smiljenje. . . z menoj. Umrl bom. . . ! — Kašel ga je napadel. Pomagal sem mu, da se je odkašljaj. Mislil sem, da mi bo v roki umrl. Počasi sem ga položil nazaj na postelj. Kakor bi me z mrzlo vodo polival, tako mi je bilo. Moj ljubi Miha, pa sedaj tu v takem položaju? Srce se mi je krčilo. Oddehnil se je. Odleglo mu je.

Pogleda me zopet. Pa samo za trenutek. Solze so se mu zaiskrile v očeh.

— Ivan, vidiš, kje sem danes? Vidiš, kaj imam sedaj od življenja? — — — Oh, Ivan, Ivan, moj ljubi Ivan, zakaj te nisem poslušal! — — — Moj Bog, kako me je svet goljufal. — In potok solz se je vлил iz ugašajočih oči.

— Nič, Miha! Kar je bilo, je bilo. Sedaj se lepo spravi z Bogom, saj vidiš, da ne boš dolgo. Ali se hočeš spovedati, kar meni?

— Da, zato sem ravno tebe poklical. Kar opraviva.

O ti sv. zakramenti! Še nikdar preje nisem videl koga jih sprejeti s toliko gorečnostjo, kakor jih je sprejel moj Miha. Cel čas so mu tekale solze, kakor v potoku.

O kako grenak je kes, kako žgo solze kesanja, ko je enkrat že vse zaigrano za vedno! Tu sem bi želel pripeljati vse, ki trdijo, da je vera humbug, da je življenje po veri neumnost, da so duhovniki humbugarji.

— Ivan, Ivan, zakaj te nisem poslušal! — je zaklical siromak. Kaj mi je pa rekel pred šestimi leti? In sedaj? Da, plačilo za greh — je smrt.

Končala sva vse obrede, odmolila razne molitve. Pospravil sem v žep nazaj vse stvari in hotel se posloviti.

— Ivan, ostani še malo pri meni! Sedaj!

Bilo je čez polnoč, zjutraj bo treba zgodaj na delo. Vendar sem rad sedel in mu delal družbo.

Sveti zakramenti so prinesli siromaku veliko tolažbo. Bil je ves spremenjen. Počasi mu je hropelo v prsih, kakor bi mu smrt pela svojo pesem — strašno pesem ločitve.

— Ivan, ali se ti kaj smilim?

— Revež si, sušica je pač huda bolezen!

— Da, vidiš, to imam sedaj od svoje mladostne lahkomišelnosti. Prav mi je! Kaj ne, saj mi je Bog vse odpustil.

— Miha, le miren bodi, vse!

— Da, silno sem potolažen. Hvala ti, Ivan! Kako sem vesel, da si ravno ti tu pri moji smrtni postelji.

— Me veseli, Miha! Ne govori veliko, saj vidiš, da ne moreš.

— Še nekaj te prosim, Ivan!

— Kaj?

— Ti si duhovnik, misijonar. Oznanuješ ljudem pošteno življenje in jih svariš pred grešnim. Kakor te jaz nisem hotel poslušati, tako te tudi marsikateri enak norček ne bo hotel. Prosim te, povej večkrat pri pridigah moj žalosten zgled. In mej usmiljenje zlasti z mladimi ljudmi!

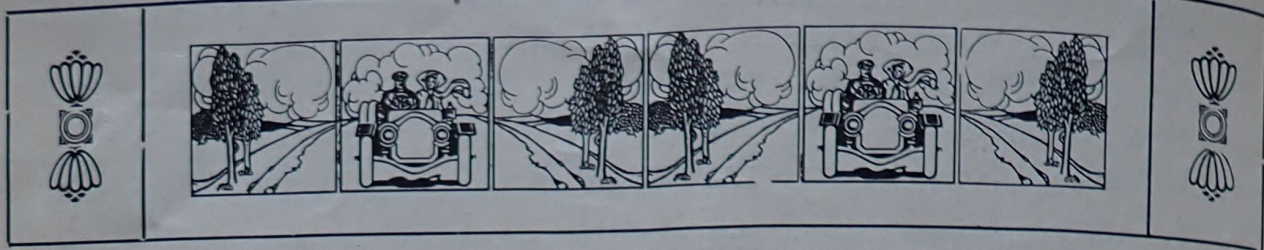
Kašel ga je nagnal. Vzdignil sem ga, da bi se lažje odkašljaj. Toda — zatrepetal je. Oči so se strašno zavile, roke in noge so se stegnile, vse kosti v njem zapokale, zagrgalo mu je v prsih in predno sem vedel kaj in kako — Miha ni bilo več! Pokličem postrežnico in začnem moliti:

"Proficiscere anima christiana. . ."
"odpotuj krščanska duša . . . !"

"Mrtev je", je rekla postrežnica.

Pokropil sem ga še z blagoslovljeno vodo in odšel sem ginjen, kakor še nikdar. Da! Nikdar ne bom pozabil besed: "Ivan, Ivan, zakaj te nisem poslušal!"

Cenjeni rojaki.

Zgodovinski so dnevi, v katerih živimo. Kaj takega, kar mi gledamo in česar smo mi priče, še ni bilo v zgodovini človeškega rodu in dal Bog, da bi nikdar več ne bilo!

Ti svetovni dogodki pa vplivajo tudi na nas, na vse naše javno in zasebno življenje. Vsi moramo čutiti njih težke nasledke.

Lansko leto ravno ob začetku teh svetovnih dogodkov, je bila ustanovljena v Chicago, Ill. "Zveza Katoliških Slovencev v Ameriki," ki je dobila nalogo, združiti vse katoliško zavedne moče v mogočno zvezo v obrambo naše svete vere med nami ameriškimi Slovenci, za prebujo verske in narodne zavesti in za razširjanje prave izobrazbe.

Kmalu na to se je pa začela vstanavljati in se je tudi ustanovila Slovenska Narodna Liga.

Ker nam je ljubi mir najprej pri sreči, zato nismo hoteli motiti tega delovanja, zlasti še, ker se nam je zatrjevalo, da se gre pri Ligi za rešitev nujnega narodnega vprašanja, ki je pereče in zahteva takojšno rešitev, zato smo z našo "Zvezo" počakali, da naj najprej Liga izvrši svoje delo in pokaže, kaj in kako hoče. Do sedaj je pa Liga, že lahko storila vse, kar in kolikor je hotela in mogla, zato nam ne more nihče predbacivati, da hočemo kak prepir, ali da hočemo uničevati, kar so drugi sezidali. Zato mislimo, da more sedaj naša Zveza nastopiti s svojim programom in delom v korist in prospeh ameriških Slovencev. Zato pa,

katoliško zavedni Slovenci in dragi nam rojaki!

Že meseca januarja je stopila pred Vas Zveza Katoliških Slovencev in Vas povabila v svoj krog, pod svojo zastavo. Danes stopa vnovič in Vas vse še enkrat prav-ujudno vabi, da se nam pridružite!

Rojaki! Resni se dnevi, v katerih živimo tudi za nas, tudi za naše versko prepričanje! Sovražnik je marljivo pri delu. Z mrzlično naglostjo in hitrostjo in nerazumljivo besnostjo se hiti organizovati v mogočno vojsko, s katero namerava napasti vse one naše svetinje, za katere so naši očetje stoletja prelivali svojo srčno kri in ki so nam tako mile in drage, da se nam zdi naše življenje brez njih nevredno življenja.

To vidijo vsi katoliki vseh narodnosti, po celem svetu. To vidijo zlasti katoličani Združenih držav. Kako se zato zavedni katoliki vseh narodnosti zanimajo za delovanje nasprotnikov in enako hite skupaj pod skupne zastave, v mogočne katoliške organizacije, da jih napad sovražnikov ne bo našel nepripravljenih. V kako krepke organizacije in Zveze so na pr. združeni naši Irci, Nemci, Poljaki in dr.

To opazujejo tudi vsi naši voditelji, to vidijo naši škofje, to vidi naš vrhovni poglavar sv. cerkve! Zato vsi spodbujajo katolike celega sveta, vseh narodnosti: "Katoliki organizirajte se!" "Katoliki skupaj pod skupne zastave!"

Rojaki, tudi mi moramo na noge! Med nami naše razmere niso nič boljše, kakor med drugimi narodnostmi, ali morda še slabše! Da, pomislimo, kako je marsikje po naših slovenskih naselbinah! Pomislimo, kako nam naš narod gine, in tone! Zato moramo tudi mi skupaj!

Julij, 1915.

Vsi mi nismo nič manj navdušeni za svojo sv. vero! Prav nič manj hrabri smo in prav nič manj zavedni, kakor katoliški drugih narodnosti! Zato skupaj vsi, ki se še zavedamo svojih starih pristopov slovenskih načel! Zveza je storila začetek! Postavila je podlogo! Bratje, podajmo si roke v krepko mogočeno Zvezo!

Vsak imamo svoje zmožnosti in moči, ti svoje, jaz svoje. Toda kaj morem jaz sam? Kaj moreš ti sam? Vse te številne zmožnosti in sile so nič, ako so same za se ločene. Denimo jih skupaj vsi, vsak svoje in sicer v en skupni namen, kako velikansko silo bomo reprezentovali. Kako velikansko glavnicu moremo skupaj spraviti, s katero bi se dalo nezmerno veliko dobrega storiti za nas vse!

Koliko zavednih katoliških mož imamo po širni Ameriki! Pravi biseri katoliškega moža so! Zmožni so! Navdušeni so! Delavni so! Toda, kaj morejo sami? Nič!

Zato pa, bratje, v kolo se stopimo!

V zvezo urno dajmo si roke!

Ti daj meni svojo roko, jaz dam svojo tebi! Vsi za jednega, vsak za vse! Združimo se posamezni katoliški možje po celem Ameriki, posamezna društva, posamezne slovenske cerkvene občine in posamezne naselbine v skupno Zvezo! za skupne koristi!

Kako velikansko je že narodno delo,

katerega so izvršile enake organizacije drugih narodnosti!

Zato, možje, stopimo skupaj pod okriljem naše Zveze! Stopimo skupaj, vsi in samo možje, ki smo enega duha in enega srca! Združimo se v to Zvezo vsi, ki smo trdno odločeni, da hočemo katoliški Slovenci tudi ostati do zadnjega svojega zdihljeja, ki hočemo naše stare slovenske tradicije ohraniti tudi našim potomcem do poznih rodov! Naše ime ne sme izginiti v Ameriki, če tudi izgine naš narod!

Zato, rojaki, obilo dela nas čaka v tej Zvezi! Veliko je že bilo zamujenega! Zato pa, katoliško slovenski mož na dan! Vzdravimo se! Plunimo v roke prav po kranjski navadi in hajd na delo!

Vsi za enega, vsak za vse!

Rev. P. Kazimir O. F. M.

Tajnik.

K temu pozivu ne dostavljamo drugega, kakor to, da smo prepričani, da bo vsak zaveden katoliški mož takoj vedel, kaj mu je storiti. Vsi čutimo in vsi vidimo, kako nam je ta Zveza potrebna. Vsi čutimo, da se moramo zjediniti in zvezati v bratsko slogo vsaj mi katoliški slovenski možje.

Zato naš list "Zvezo kat. Slovencev", kar najpristrčneje pozdravlja kot nekaj, česar nam je krvavo potreba.

Da, možje, sezimo si v roke! Stopimo v "Zvezo!"

Iz Slovenskih naselbin.

SPOMINI S POTA.

2. Chisholm.

Krasen dan je bil 25. aprila. Solnce je tako prijetno sipalo svoje žarke na spomladansko zemljo! Kar vidno se je cela narava oblačila v zeleno spomladansko obleko. Zato je bila v resnici krasna pot Gilberta skozi lepo Virginio, Buhl v romantičen Chisholm, kjer je ljudstvo željno

"Chisholm", — izgovori "Čizlm", naši Slovenci so ga kar "pokrajnčili" v "Čižem" — je komaj deset let stara naselbina. Še pred nedavnim časom je pokrival neprodiren tisočletni gozd celo okolico. Danes je Chisholm že mestice s krasnimi ulicami in še krasnejšimi javnimi poslopji. Blagostanje mesta odseva pri vsakem koraku.

Chisholm leži ob malem jezeru na malem hribčku. Celotna okolica je valovita. Ko

se potnik pripelje iz Gilberta na zadnjo višino pred Chisholm, odpre se mu krasen prizor na celo okolico. Jezerce leži tako mirno in skrivnostno, kakor bi se veselilo, da je izginil neprodiren gozd, da se more pokazati prišlecu v vsej svoji lepoti. Nad jezercem pa leži mični Chisholm. Katoliška cerkev sv. Jožefa leži nekako na najvišji točki mesta, zato se vidi križ zvonika od vseh strani. Ljudstvo je mešano. Kakor povsod, so tudi tukaj, rekel bi — vse narodnosti in vsa plemena zastopana. posebno veliko je Francozov, Fincev, Slovencev in Hrvatov.

Katoliška župnija je bila vstanovljena nekako pred 8 leti. Precej časa je tu župnikoval blagopokojni Rev. J. Tscholl, tirolski Nemec, ki je pa jako dobro govoril tudi slovenščino.

Veliko je storil za to župnija Rev. Tscholl. Zavzel se je z veliko vnemo zlasti za Slovence. Neizprosna sušica je blagega gospoda položila v prezgodnji grob.

Za g. Tschollom je bil imenovan župnikom Rev. John Ev. Schiffrer, tedaj župnik na Gilbertu. Z njegovim nastopom župnikovanja v Chisholmu je zavelo po celi župniji novo življenje. Blagi in navdušeni gospod Schiffrer se je lotil svoje naloge z mladeniško čilostjo in navdušenim ognjem. Ko je marsikaj popravil in preuredil, uredil katoliško pokopališče, se sedaj že marljivo pripravlja, da ustanovi še prepotrebno katoliško šolo.

Uvodni govor sv. misijona je bil v nedeljo 25. aprila popoldne ob 3. — Krasno spomladansko vreme, nepripravna ura in protiagitacija nasprotnikov, je bilo uzrok, da je bila udeležba pri tej prvi pridigi precej pičila. Ali bo cel misijon tako slabo obiskovan? Nekateri so zmajevali z glavami, češ, ne bo nič!

V pondeljek zjutraj, 26. aprila je bila sv. maša in pridiga ob 5. uri, kakor potem celi teden. Udeležba pri tej sv. maši je bila še enkrat tako velika, kakor pri prvi pridigi. Milost božja je začela delovati. Popoldne ob 3. so imele matere svoj stanovski poduk in cerkev je bila skoraj polna. Pri večerni pobožnosti je bila pa cerkev že napolnjena in je ostala tako

pri vseh pobožnostih vse dni sv. misijona. Od blizu in daleč so vreli skupaj rojaki večer za večerom, jutro za jutrom in iskali tolažila svojim bolem, krepilnega lepmilosti božje svojim srčnim ranam in novega ognja navdušenja za prihodnje življenje. Spravna pobožnost v četrtek večer in Marijanska v soboto večer sti se tudi v Chisholmu zvršile tako, da bosti ostale dolga leta v spominu vseh, ki so se jih udeležili. S kolikim ognjem in navdušenjem je blago ljudstvo zapelo pri Marijanski pobožnosti trikrat znano večno lepo "Marija k Tebi uboge reve." Otroci, če je naučil to pesmico sam p. misijonar, da so jo mogli peti skupaj s stariši in celo župnijo. Marsikatera solza se je utrla z oči ginjenega trpina pri tem prizoru. In bilo je v resnici lepo! Sredi prezbiterija je stal krasen kip Marijin. Okrog nje dečki oblečeni, kakor pri procesiji, na eni strani, na drugi deklice v belih oblačilih, p. misijonar pred kipom, cela cerkev pa na kolenih. In potem pa še ta pesmica!

O vera! koliko sladkega tolažila imaš v sebi za človeško srce! Rodila te je ljubezen božjega Srca za človeško srce, kaj čuda, da imaš toliko moč do srea! Kako pomilovanja vreden je pač oni, ki te ne pozna, ki te je zavrgel!

Sv. zakramentov se je tudi tukaj ljudstvo jako marljivo udeleževalo. Štirje spovedniki so imeli štiri dni obilo dela. Pomagali so pri spovedovanju čč. gg.: P. Simon Lampe, O. S. B. indijanski misijonar, Rev. Math. Bilban župnik iz Eveletha in Rev. Al. Pirnat iz Gilberta. Gotovo je ljudstvo hvaležno blagim gospodom za njih požrtvovalno pomoč.

Kakor za Gilbert, tako je bil za Chisholm ta sv. misijon čas izvanrednih milosti. Kakor v Gilbertu, tako je p. misijonar vstanovil tudi v Chisholmu za spomin na sv. misijon "društvo krščanskih mater pod varstvom žalostne Matere božje." Nad sto slovenskih mater je vstopilo v obbeh župnijah v to društvo in se zavezalo iti vsaj štirikrat na leto k sv. zakramentu, vzgojevati svoje otroke v katoliškem duhu in vsaj štirikrat na leto priti k sta-

Julij 1915.

Matere naj poneso svojemu poduku. Matere naj poneso svoj krščanski duh in pravo krščansko družino. Cerkev in pevski zbor je celi čas sv. misijonje v naše družine. Cerkevni pevski zbor je celi čas sv. misijonje v naše družine. Skupno sv. obhajilo je bilo v nedeljo zjutraj dne 2. maja je bilo nekaj veličastnega. Skoraj 400 ljudi je pristopilo naenkrat k mizi Gospodovi. Tako so le prehitro minili ti krasni dnevi, katerih ne bodo pozabili Chisholmčani tako kmalu.

K sklepu je še enkrat cela župnija vstala, vzdignila roke in prisegla pred misijon in križem zvestobo sv. katoliški cerkvi in po nji, Jezusu, našemu Gospodu in Kralju.

Zanimiv dogodek med sv. misijonom je bil ta le: 2. maja, ravno na sklepni dan, so socialisti priredili "veliko" rdečo parado v proslavo 1. maja. Vabljeni so bili tudi Slovenci, katerih se je druga leta veliko udeležilo te parade. Toda letos je pa bila parada jeko revna. Ravno ob času parade je bil v cerkvi poduk za fante in dekleta. Udeležba pri pridigi je bila tolika, da je v cerkvi bilo še enkrat toliko fantov in deklet, kakor je pa bilo pri paradi vseh otrok ženskih in moških z godei in policijo skupaj.

Chisholmčanje, kajne, ste spregledali te sleparje! Prav imate! To so grobokopi Vašega in splošnega blagostanja. Še se bi ne morejo pomagati, pa bodo Vam!? Ali bi res socializem zmagal, ali bi si res te "ptičke" hoteli imeti za "bose?" "voditelje?" Naj se gredo solit, ne pa Vas slepiti! Saj niste pet let stari! Proč žnjimi! Veselo so pritrkavali zvonovi v nedeljo zvečer, kakor v starem kraju, ko so vabili ljudstvo k sklepni pobožnosti. Nehote nam je spomin ušel tja čez ocean domov, v milo staro, sedaj strašno tepeno domovino in zdelo se nam je, da smo slišali pritrkovati zvonove v naši rodni vasi.

O, kako z veseljem in kolikim navdušenjem smo zapeli "Te Deum. . ." Da, "Tebe, Boga hvalimo" in zahvaljujemo za to veliko milost sv. misijona. Veselo, okrepljeno in potolaženo se vračalo ljudstvo po sklepu nazaj do-

mov. Da, sv. misijon je minil. Toda sad njegov in spomin nanj, naj med dobrim Chisholmskim ljudstvom ostane dolgo, dolgo!

Oj srečni, izvoljeni čas, čas sv. misijona!

Cerkev in župnišče v Chisholm, Minn.

Urednik lista se čuti dolžnega, da se obema č. gg. župnikoma Rev. Pirnatu in Rev. Schiffrerju prav iskreno zahvali za to ljubezen, da sta mu dala priložnost storiti dobro delo ljubezni na milem mu slovenskem narodu. Zahvaljuje se tudi za gostoljubnost in potrpežljivost ž njim za čas sv. misijona, Bog plačaj!

Tebi pa, milo slovensko ljudstvo v Gilbertu in Chisholmu, želi stoterne milosti in obilo blagoslova z nebes!

JAVNO MNENJE.

Ave Maria!

Johnstown, Pa., jun. 22. 1915

V pismu pošiljam. . .

Ob tej priliki Vam hočemo izraziti tudi svoje mnenje glede lista "Slov. Narod", kateri je bil v prvih svojih številih videti pošten, dober in sedanjim razmeram primeren list, ali vsaj meni se je dozdeval takšen, da sem že misleč, da takšen tudi ostane, simpatiziral z njim in sem ga takorekoč prišteval k našim ka-

toliškim listom. Čeravno sam noče veljati za kat. list, češ, morda so ljudje pri njem, kateri tako upajo več naročnikov dobiti, kakor pa če bi se bolj natančno izdali, kaj prav za prav so. Ali pa da so morda vsaj tako zmerni in nepristranski, da če bi ravno njih list ne bil naravnost katoliški, da bi pa vsaj zavzemal tako stališče, da bi bil lahko v soglasju s katoliškimi listi. Toda prenaglil sem se, da sem v ta list tudi svoj dopis poslal, v katerem sem izražal zadovoljnost nad njim in povdarjal potrebo takega lista. Pa, žalibog, kako sem se zmotil.

Po malem sem uvideval, da ta list pretirava, da je fanatičen in oseben, da je njegova taktika absolutistična, nasilna in surova.

Posebno je pa ta list v števil. 16 — dobil sem jo teden pozneje — pokazal svoje rožičke, ko se na tako surov način obreguje ob Vas in zlobno napada "Ave Maria," "Zvezo Kat. Slovencev" in se z vsega tega in vsega, kar je le s tem v kaki zvezi, norčuje, kar mora vsakega kat. Slovenca žaliti in ga navdati z ogorčenjem.

Tako surov napad in zabavljanje zoper Vas, zoper Vaš list, zoper Vaše delovanje in zoper vse, za kar se Vi prizadevate, žali ob enem tudi mene. In če ste mogoče čitali oni moj dopis, želim s tem še posebej naznaniti, da nikakor ne čutim s tem listom, da bi Vi nasprotno ne mislili. Jaz sem zdaj z vso odločnostjo proti njemu! Obžalujem pa, da sem se nad tem listom prevaril misleč, da smo ž njim dobili sobojevnika, pa smo nasprotno postali za enega sovražnika bogatejši.

Pozdravljeni!

And. Tomec.

Opomba: K tem besedam nimamo nič pristaviti. Le toliko povdarjamo, da kakor g. Tomec, tako je mislilo tudi veliko drugih naših rojakov. To smo zvedeli iz veliko pisem naših naročnikov in prijateljev. Mi smo pa takoj vedeli, kaj je na vsej stvari, zato smo storili korake, da se je list spozabil in pokazal svojo pra-

vo barvo. Sedaj nam je pa vsem jasno, s kom imamo opraviti in vemo, kaj nam je dolžnost storiti.

—o—

New York. Pozdravni večer novodošlega župnika č. g. Snoja in zborovanje Slov. cerkvene občine dne 3. januarja 1915. — Predno se je pričelo zborovanje je pevsko društvo "Domovina" zapelo pesem "Pozdrav" nodošlemu župniku. Nato je č. g. Zakrajšek otvoril zborovanje ter naznanil pomen današnjega shoda in predstavil navzočim novodošlega župnika za našo slov. nasebino, katerega je številna množica burno pozdravila.

V imenu slov. nasebine je v kratkem govoru pozdravil došlega župnika g. Anton Burgar, kateri je povdarjal, da je naša nasebina že težko pričakovala stalnega dušnega pastirja, katerega smo pripravljene tudi vsestransko podpirati. Da si je č. g. Snoj že v tem kratkem času, kar je med nami pridobil zaupanje in vsestransko naklonjenost, dokazuje, da so slov. službe božje ob nedeljah jako dobro obiskane, ter želi da se oklenejo slov. župnije še vsi rojaki, kateri so ji bili do sedaj tuji. Nato zakliče govornik novodošlemu g. župniku v imenu naše nasebine "Dobro došel". Navzoči so se odzvali z burnim ploskanjem.

Č. g. Snoj se na to zahvali vsim navzočim, da so se tako v obilnem številu današnjega shoda udeležili in s tem pokazali, da se za dobro in koristno stvar zanimajo. Obljubil je, da bode deloval in posvetil vse svoje moči za dušni blagor tukajšnjih rojakov in ker je vsaki začetek težak bode skušal, da se čim preje seznani s tukajšnjimi Slovenci na ta način da jih v najkrajšem času osebno obiše. Po končanem govoru sledilo je burno ploskanje.

S tem je bila pozdravna točka končana in pričelo se je zborovanje.

Č. g. K. Zakrajšek, ki je med tem časom od zadnjega stalnega župnika Rev. Anzelma Murn upravljal cerkveno premoženje, je podal račun dohodkov in izdatkov. Iz računa je bilo razvidno, da je bilo tedaj, 1. septembra 1913, v cerkveni blagajni \$694.85. Med tem časom je bilo dohod-

Julij, 1915.

kov \$278.32. Stroškov je bilo \$833.28. Tako ostane v blagajni če \$139.98. Navzoči so sprejeli računsko poročilo na znanje. Vendar se bo pa na zahtevo izdal natanjčni račun od začetka župnije do danes, katerega bojo dobili vsi župljani v roke.

Nadalje so se prečitela pravila slovenskega cerkvenega društva, ki ima namen skrbeti za vzdrževanje slovenske cerkvene občine. Pravila so bila sprejeta in se bojo izdala v posebni knjižici, katero bo dobil vsakdo v roke.

Glede točke v pravilih, kdaj, koliko naj člani cerkvene občine plačujejo, se je sklenilo, da družine plačujejo letno \$10.00 in samec oziroma samke po \$6.00. Ta svota se lahko plačuje mesečno ali pa letno, kakor kdo želi. Vendar se določijo za New York trije okraji in za Brooklyn dva, za vsak okraj se določita dva pobiralca (kolektorja), ki bojo šli po hišah in zbirali mesečne doneske od časa do časa. Prvi okraj seže do 14. ulice, drugi od 14. do 34. ulice, in tretji od 34. ulice dalje. V Brooklyn je prvi okraj celi Brooklyn, drugi je Ridgewood.

V odbor slov. cerkvene občine so bili izvoljeni sledeči rojaki:

Nadzornikom (Trustees):

1. Anton Plevel, 410 E. 5. St. New York City.

2. Gabriel Tassotti, 423 Throop Ave., Brooklyn, N. Y.

Pobiralci denarja (Collektors):

Za prvi okraj v New Yorku:

1. John Podboršek, st. 101 St. Marks Pl. New York.

2. Jernej Habjan, 410 E. 5. St. New York.

Za drugi okraj:

3. Josip Merčun, 327 E. 24. St. New York.

4. Anton Plevelj, 410 E. 5. St. New York.

Za tretji okraj:

5. Josip Dolar, 420 E. 79. St. New York.

Za prvi okraj v Brooklynu:

6. Frank Stariha, 57. Bremen St. Brooklyn, N. Y.

7. Karl Lustik, 106 Scholes St. Brooklyn, N. Y.

Za drugi okraj — Ridgewood:

8. Frank Pirnat, 1582 Silver St. Ridgewood.

9. Mihael Pirnat, 2803 Catalpa Ave., Ridgewood.

Konečno se je tudi enoglasno sklenilo, da naj slov. cerkvena občina za cerkev plačuje mesečno gotovo svoto, približno \$75.00, v to svrhu je potrebno, da se z č. g. Nageleisenom posvetujemo in naprosimo, da ugotovi naši želji. Cerkvena kolektar naj se pobira od izvoljenih nadzornikov ali kolektorjev, ter se pripiše redno k navadnim dohodkom.

Med zborovanjem se je oglasilo za razna pojasnila več navzočih in vsaki je prejel zadovoljni odgovor, tako da se je seja v zadovoljnost navzočega župnika in vseh pri seji nazočih zaključila ob pol 11 uri zvečer.

—o—

Pravičnost je podstava kraljestev. Ljubljanski "Slovenec" piše:

Hrvaški listi poročajo iz ogrskega drž. zbora še to-le: V ime narodnosti sprejme z izjavo lojalne slovaške narodnosti poslanec Ferd. Juriga vojaške predloge. Predsednik opozoruje posl. Juriga na to, da je on uporabil besedo "slovaški poslanec", in pravi, da so v ogrskem parlamentu poleg hrvatskih samo mažarski poslanci.

Toraj niti v tako kritičnih časih, kakoršni so sedanjí, se ne more vlada premagati, da bi ne dala brce sovražnim Slovanom. Toraj 4 milijonski narod, kakoršen je slovaški, pa njegov zastopnik ne sme podati izjave v parlamentu v njegovem imenu! 4 milijonski narod, ki madžarščine niti ne razume, pa so "madžari". Pa razumi, če moreš! Je vse zastonj, avstrijska vlada, kakor je pisal ljubljanski "Slovenec", nikdar Slovanom pravična ne bode, dokler si ji odločno po robu ne postavijo in si svojih pravic ne izvojujejo! — Tužna nam majka!

—o—

Počitnice so tu. Otroci bodo prosti skoraj dva meseca in pol. Mati, sedaj je tvoja dolžnost, da pokažeš, kaj ti znaš! Celo leto so ti vzgojevali tvoje otročice učiteljice in učiteljice. Sedaj prideš ti sama na vr-

sto! Ali boš popolnoma pustila, da bodo otroci delali, kar bodo hoteli? Jih boš pustila cele dneve nenadzorovane, naj se potikajo, kjer se hočejo? Dobra mati porabi otrokove počitnice v to, da mu spopolnjuje šolsko vzgojo in da otroku svojega duha in svoje misli. Zato jih bo pridno učila opravljati jutranje in večerne molitve. Pošiljala jih bo vsaki dan k sveti maši. Skrbela bo, da bojo šli otroci vsaj parkrat na teden k svetemu obhajilu. Nobe ne pobožnosti v cerkvi ne bo pustila, da bi zamudili. Vsaki dan bo skrbela, da bojo otroci imeli vsaj za pol ure kako knjigo v rokah. Učila jih bo čitati slovensko. Pri vsem tem jim bo namreč ostalo še, najmanj 12 ur prostega časa za skakanje, kopanje, letanje in igranje. — Mati, bodi mati svojih otrok, ne mačeha!

—o—

"Narodni Vestnik" piše: "Uredništvo 'Narodnega Vestnika' prevzel je z dovoljenjem svojega škofa, mil. g. J. M. Koudelka iz Superior, Wis. Rev. J. C. Smoley, župnik iz Superior Wis., ki pa ostane še vedno na svoji župniji. — Socialistom se je seveda list sedaj silno zameril, ker je postal 'klerikalen'."

—o—

Sheboygan, Wis. — V našem mestu se je zopet ustanovila nova katoliška župnija. K tej spadajo samo angleži. Dosedaj so imeli eno leto službo božjo v naši slovenski cerkvi. Dne 30. maja je bilo blagoslovljenje nove farne cerkve sv. Klémenta. Obrede je izvršil nadškof Messner iz Milwaukee ob navzočnosti škofa Muldoon iz Rockforda in drugih duhovnikov. V naši slovenski farni cerkvi je bilo poročenih meseca maja t. l. 9 parov Slovencev in Hrvatov. Na binkoštni pondeljek so bili ob enim 4 pari.

Dne 6. junija pa so napravile slovenske žene v prid naše župne cerkve veselo zabavo v cerkveni dvorani. Prinesle so nekatere v prav ozaljšanih košaricah veliko dobrih reči, katere so v obliki okusne malice prodajale na "javni družbi". Zato čast jim! Udeležba je bila lepa, vendar

bi bila lahko večja, pa je med nami premalo sloge. Ako eden stavi, to drugi podira. To ne gre!

J. P., zastopnik.

—o—

Kansas City, Kans. — Sporočamo Vam, kako v Kansas City napredujemo. Leta 1912 so nam ustanovili preč. g. župnik A. Leskovic "Društvo prev. Rešnjega Telesa" ali takoimenovano Materno društvo za olepšavo naše slovenske cerkve. Ob ustanovitvi nas je bilo komaj 12 članic, danes pa šteje društvo že 75 članic, za kar gre vsa čast slovenskim ženam v Kansas City.

Drage sestre, le složno jadrajmo naprej! Jezus je rekel, da vsak najmanjši dar ne bo zastonj! Na Sv. Rešnjega Telesa zvečer ob 8. uri smo imele občni zbor. Izvoljene so bile sledeče uradnice: Terezija Cvitkovič, predsednica; Marjeta Šterk, podpredsednica; Katarina Majerle, tajnica; Marija Šnelar, blagajničanka, Terezija Novak in Marija Mavrin, pomožne uradnice.

Pozdravljam vse Slovence in Slovenke širom naše nove domovine, posebno pa članice društva presv. rešnjega Telesa v Kansas City, Kans.

Katarina Majerle, tajnica.

—o—

Slovenska dekleta gredo naprej! Jako vesel pojav med nami ameriškimi Slovenci je, da se slovenska dekleta probujajo. Kakor v New Yorku, tako v Clevelandu, tako v Jolietu, v Pueblo, v Lorain, O. i. dr. je dekliška Marijina družba med vsemi drugimi društvi naj bolj delavna in agilna. Mej tem, ko se naši fantje marsikje vtapljajo v pijančevanje in ponočevanje, probujajo se dekleta narodno, da je veselje. Nov dokaz tega je Jolietska Marijina družba, ki je razpisala nagrado \$100.00 za najboljšo igro iz našega ameriškega življenja za naše slovenske odre. Kaj takega se ni nobeno društvo še zmislilo. Dekleta pa! Čast Vam, Jolietska dekleta! Cela Amerika je ponosna na Vas, kajti razpis tolike nagrade za tako plemenit narodni namen, je najlep-

Julij, 1915.

Še dokaz, kak duh vlada v vaši družbi. Bog Vas podpiraj na priprošnjo Vaše nebeske Matere. Jolietska Marijina družba je tudi prva med Marijinimi družbami v številu naročnic na naš list "Ave Maria"! Tudi v tem nosijo Jolietska dekleta krogo! Čast Vam tudi za to! Pri tem pa ne smemo pozabiti še na ne- kaj, kar je posebno v čast Slovenkam v Jolietu, to je, da so ta dekleta v veliki

Slovenski in hrvatski dečki, ki bi čutili v sebi poklic za duhovski stan v redu sv. Frančiška, se sprejemajo pod jako ugodnimi pogoji v naše frančiškanske gimnazije. Naš komisarijat še nima svoje lastne gimnazije, vendar pa so nam dali angležka in nemški dve provinciiji svoje gimnazije na razpolago, kamor radi sprejemajo tudi naše dečke. Te gimnazije so: v Callicon, N.

SLOVENSKA DEKLIŠKA MARIJINA DRUŽBA V BRIDGEPORT, CONN.

večini, recimo kar naravnost skoraj vsa, tukaj rojena ameriška Slovenska dekleta. Zato je to velika čast tudi slovenski šoli sv. Jožefa in častitim sestram frančiškankam, ki v tem duhu vzgajajo slovensko dečo. Naši takozvani 'narodni' se tako širokoustijo o narodnosti in očitajo katoliškim slovenskim župnijskim šolam, da ne nauče nič in raje pošiljajo svoje otroke v publike šole. Jolietsko sloven- sko šolo pogledajte, kaki so sadovi te vzgoje, pa osramočeni molčite! Slovenske naselbine, na noge! Vsaka mora imeti svojo Marijino družbo! Dekleta, na noge! Osramotite naše fan- te, ki nimajo — nič.

Y. (St. Joseph's College), v Cincinnati, O. (St. Francis College) in v Quincy, Ill. (St. Francis Sol. College).

Dečki, ki žele poskusiti, naj se nemu- doma prigrasijo na: Very Rev. Benignus Snoj O. F. M., 21 Nassau Ave., Brooklyn, N. Y.

Sv. misijon so imeli v Chicago, Ill. v slovenski cerkvi sv. Štefana. Sv. misijon je vodil Rev. F. Ažbe, župnik iz Steeltona, Pa. z izvrstnim vspehom. Bog blagoslovi!

Sv. misijon so imeli ravno isti čas tudi Slovenci v Steelton, Pa., katerega je vodil Rev. A. Sojar, slovenski župnik iz Chi- cago, Ill. Tudi tukaj se je izvršil misijon jako dobro. Bog blagoslovi!

Naši dijaki, sedem po številu, ki se pripravljajo v frančiškanski gimnaziji sv. Jožefa v Collicoon, N. Y. za frančiškanski stan so zvršili skušnje dne 17. junija in se podali vsak na svoj dom. Med njimi je dovršil prvi gimnazijski razred tudi Karol Češark, sin odličnega našega rojaka Mr. A. Češarka iz Brooklyna, N. Y. z jako dobrim vspehom.

PRO DOMO SUA.

Pod tem naslovom smo prisiljeni v samoočrambi prinesiti v zadnji številki par opazk, ki so krivce v živo zadele, objednem pa popolnoma dosegle namen, kar smo hoteli doseči.

Naš list ni političen list. Zato se le silno neradi spuščamo v kako polemiko. Vendar pa nismo kaki kimavčeki, ali slabiči, da bi se bali povedati resnico vsakemu, in naj je še bolj neprijetna, ali da bi se ne znali braniti, ako smo napadeni.

Kar se tiče ukradenih naslovov, smo dotičnemu človeku pisali osebno pismo, naj nam samo pod častno besedo izjavi, da jih ni ukradel, pa smo zadovoljni. Pa do danes zastoj čakamo odgovora.

Pač pa je dobil naš urednik v nekem listu, jako "gentleman"-ski "odgovor", spisan v tonu, ki je jako žalostno spričevalo ubožnosti za onega, ki ga je spisal. Mi nismo imenovali nobene osebe, ker se nam ne gre za osebnosti, čemu se je potem ta človek izpostavil, nam je neumljivo!

Vendar ja pa ta odgovor toliko podlejši, ker pride od osebe, katera bi morala biti uredniku hvaležna za marsikako uslugo in dobroto v skrajni sili. Ne bomo očitali nikomur skazane dobrote, vendar dobrote skazovati je usmiljenje, hvaležnost pa **dolžnost** pravičnosti. Ni dolgotega, kar je bil ta človek v potrebi, ta krat mu pa naš urednik ni bil "umazan kamen ob cesti", ampak zadnje pribežališče v skrajni stiski in pomanjkanju. Vendar mu to rade volje odpuščamo, kakor smo mu že preje enkrat in ako bo še tretjič v stiski in mu bojo zopet vsa vrata zaprta, naj ve, da mu je pri nas zopet odprto srce in odprta roka, ker mi ne gle-

damo, kdo prosi, temveč gledamo samo na potrebo.

Dalje odločno oporekamo, da bi si bili "frančiškani in Sakser v laseh". Frančiškani v New Yorku žive v jako lepi slogi in edinosti z vsemi svojimi župljani, kakor tudi z g. Sakserjem.

Njegovega oglasa se pa nikdar ne bomo priobčiti, ker vemo dobro, koga priporočamo. Dokler bo podjetje Sakserjevo vodeno tako, kakor je bilo do sedaj, dokler bo imel g. Sakser v trgovini može allá Bugar, Avsenik, mu lahko vsakdo zaupa tudi milijone. Naše osebno prepričanje glede Sakserjevega podjetja je to le: Vsi vemo, da so ubogi Slovaki zgubili nad milijon krvavo zasluženih dolarjev, ko je propadla Banka Rovnianek. Vemo vsi koliko stotisočev pristradanega denarja so zgubili ubogi bratje Hrvati, ko je propadla znana hrvatska banka moža, ki se sedaj usiluje Slovencem, da bi še nje v nesrečo pripravil. Več milijonov dolarjev so zgubili Poljaki in Rusini, ko so propadle banke Schwenk, Kass i. dr.

Mi Slovenci pa do sedaj nismo niti centa še zgubili ker smo svoj denar zaupali Sakserju, ki je znal voditi svoje podjetje skozi vse viharje. Zato njegovega podjetja nismo nikdar napadali in dokler bo tako, kakoršno je bilo do sedaj, ga tudi nikdar ne bomo.

Čemur je naš list in z nami vsi katoliški zavedni možje in zlasti vsa katoliška slovenska duhovščina po celi Ameriki nasprotna je samo pisava "Glas Naroda" in pa podle mahinacije nekaterih oseb, ki so bile in ki so še zvezane s tem listom. Odločni nasprotniki smo samo n. pr. kakim Vodiškim Johancam, kaki ostudnji gonji proti ljubljanskemu škofu, ali proti kakemu slovenskemu duhovniku v Ameriki i. t. d. kar je izšlo od oseb, ki so pri listu.

Zato pa mislimo, g. Sakser je izvrsten "businessman", pa prav za nič veroučitelj. Zato pa, ko bi list "Glas Naroda" ostal pri svoji trgovini, ko bi hotel pustiti pri miru to, česar ne razume prav nič, t. j. verska vprašanja in pustil

Julij, 1915.

močem, ki so se tega učili, ko bi pustil pri miru naš list, ko bi ne zanašal iz krunjskega razne liberalne klevete in ma-lomice ali gonje proti duhovščini in bi postavil na popolnoma ameriško pod-ogo misljenja, pa smo mi njegovi največ-ji prijatelji. Mi bi le radi, da bi vsak vsak "bleib bei deinen Leisten!" "Nikdar in nikjer si pa do sedal franči-škani še niso bili v laseh z g. Sakserjem in upamo, da si tudi ne bodo.

Silno smo pa veseli, da smo z našim zadnjim člankom dosegli to, da se je nov slovenski list razkrinkal in nam pokazal svojo barvo. Le ne slepomišariti pod napadno zastavo. Mi hočemo videti barvo, da vemo s kom imamo opraviti. No, hvala Bogu, zdaj smo na jasnem. Rojaki sedaj vedo, pri čem da so in vedo, ali naj naročajo ta list ali vržejo v peč. To smo pa največ hoteli doseči.

S tem je cela stvar za nas končana in gremo zopet mirno naprej ne zмене se ne na levo, ne na desno. In na noben napad od te strani ne bomo odgovarjali — Sapienti sat!

New York. — Tukajšnji naš tamburaški klub "Slovenka" se je pretvoril v dekliški izobraževalni klub "Slovenka". Dne 17. junija so dekleta imele zborovanje, katerega se je udeležilo lepo števi-lo slovenskih deklet, vkljub temu, da je ravno ob času shoda divjala nad mestom huda nevihta. Čast onim dekletom, ki se ne ustrašijo zaprek. Vidi se pač, da se zanimajo za stvar in to je poglavitno. Sedaj imamo dva oddelka, tamburaški odsek in šivalni krožek.

Pri seji se je določilo, da za sedaj ne bo nobene pristopnine, ker društvo tudi nobenih stroškov ne bo imelo. Vsaka članica si kupi svoje potrebščine in to za-ten in sicer vsak četrtek. Ker je bolj nikavno shajati se v privatnih hišah, ne bomo za sedaj iskale nobene društvene sobe, pač pa smo določile na splošno žel-je, da se shajamo vsaki teden pri eni izmed članic po vrsti. Na ta način se ugoti

vsem in vsaki posamezni članici. Tako urejene šivalne krožke smo videle tudi pri Amerikankah.

Ker pa ta šivalni krožek ni društvo sa-mo za se, ampak le odsek "dekl. izobraže-valnega kluba "Slovenka", imajo članice to obveznost, da se udeležujejo sej skup-no s tamburašicami na vsaka dva meseca in da pri raznih prireditvah druga drugo podpirajo.

Upamo, da se nam bodo pridružile vsa slovenska dekleta, katerim je le koliko mogoče. Vabimo, naj nas pridejo saj enkrat pogledat, zakaj katera bo prišla enkrat v našo družbo, bo prišla še večkrat in se nam pridružila.

Vsa pojasnila se dobe pri članicah "Slovenke" ali pa pismeno pri tajnici

M. Štempelj.

1693 Linden Street

Brooklyn, N. Y.

LEPE POČITNICE

združene z še lepšim zaslužkom

ponuja "Ave Maria Publ. Co." vsem slo-venskim dijakom!

Za vsako državo bi radi imeli zastopni-ka, ki bi šel okrog rojakov in razširjal naš lepi list "Ave Maria". Za to delo bi bili najpripraveniji slovenski dijaki. Na ta način bojo spoznavali razmere, v katerih žive naši ljudje po raznih naselbinah, vi-deli bojo njih dobre in njih senčne strani. Objednem se bojo učilo dobro stvar pod-pirati, zlasti še, kar je sedaj najpotrebnej še, katoliški tisek! Apostolat tiska je naj-potrebnejši apostolat dandanes!

Poleg tega si pa morejo gg. dijaki za-slужiti še par dolarčekov, ki se jim bojo kaj dobro pridali za počitnice.

Kdor želi poskusiti, naj nam piše in pošlje svoje reference od g. župnika.

Slovenska šola sv. Vida v Clevelandu je slovesno končala svoje šolske leto. Vspeli te šole so naravnost velikanski. Clevelandski rojaki so lahko ponosni na svo-jo tako krasno urejeno šolo, katero spret-no vodi župnik Rev. B. Ponikvar.

"Knights of Columbus", "Kolumbovi vitezi", je najkrasnejša katoliška organizacija v Združenih državah. To je sicer skriven red. Toda, kdor ga pozna поблиžje, ta ga mora ceniti in spoštovati. Urednik "Ave Maria" je sam postal pred dobrim letom "vitez" te organizacije in zato vemo, kaj pišemo.

Kakor piše "Sloga", je v Clevelandu že toliko Slovencev postalo "vitezov", da bodo kmalu imeli pravico, da si vstanove svoj "council". Ako bodo Clevelandski Slovenci res to dosegli, potem jim pa prav iz srca častitamo!

Rojaki ki ste še verni katoličani in hočete taki tudi ostati, pridružite se tej krasni organizaciji "Vitezov Kolumbovih!". Kar boste tukaj videli, Vam mora odpreti oči!

Vojaška sv. maša, katero prirede katoliški mornarji Združenih držav vsako leto na dvorišču tukajšne Brooklynske mornariške vojašnice je vzbudila zavist tajne protikatoliške organizacije "Guardians of Liberty" — "Varihi svobode". Z vso odločnostjo so protestovali v Washingtonu in v Albany in pri tukajšnjem vojaškem poveljstvu, češ, "da se meša vera v državo, kar je proti ustavi." Mesto Brooklyn prispeva v ta namen malenkostno svoto. Tudi zoper to so odločno protestovali. Imeli so več protestnih shodov, pošiljali so na vse strani deputacije. — Vendar, hvala Bogu, dosegli niso nič! Ta slovesnost se še nobeno leto ni izvršila s toliko porado, kakor letos. Nad 30.000 ljudi je bilo zbranih na vojaškem vežbališču. Razna katol. društva so prišla k sv. maši s paradno in godbami. 150 pevcev je proizvajalo pevske točke pri sv. maši. Petje je spremljevala policijska godba in godba ognjegasev.

Sv. maše se je udeležilo tudi naše slovaško možko društvo "Holy Name" z naše otroško godbo "Fife and Drum Corps."

Desetletnica vstanovitve župnije sv. Družine v Brooklynu se je jako slovesno izvršila. — Ta župnija kaže, koliko treba preje žrtvovati, predno se more vstanoviti lastna župnija, zlasti v mestu, kakor-

šno je Brooklyn. Bilo je komaj 50 družin skupaj, ko je nekaj slovaških rodoljubov sklicalo prvi občni zbor, kjer se je sklenilo začeti s pripravami za novo župnijo. Izvolili so tedaj odbor 25 udov, ki je prevzel vse delo v roke. Začeli so takoj s pobiranjem denarnih prispevkov. Vsaki mesec so šli ti možje od hiše do hiše in zbirali darove. Da so marsikako bitko morali preslišati, je umljivo, zlasti šeker so bili vsi prepričanja, da ne bo iz vsega nič, "češ, saj nas je premalo." Vendar možje so vstrajali. K škofu so poslali vsako leto najmanj trikrat deputacije s prošnjo, da bi jim dovolil začeti lastno župnijo. Irski duhovnik cerkve sv. Vincenta na North 6. ulici se je slednjič zavzel za nje, ko je videl njih gorečnost in stanovitnost ter jim dovolil pritličje svoje cerkve brezplačno za lastno službo božjo. Pred desetimi leti so dobili prvega duhovnika. Takoj ko se je začela služba božja, začeli so se Slovaki naseljevati bolj in bolj skupaj, tako da jih je sedaj nekako 400 družin v bližini cerkve. L. 1911 so si sezidali svojo cerkev in župnišče na 21 Nassau Ave., ki je pa le začasna cerkev. Kmalu po blagoslovljenju cerkve nastale so velike homatije v župniji.

Ravno takrat je bilo pa treba dobiti kak pripraven prostor, kjer bi se mogli slov. frančiškani naseliti, da bi od tam pastirovali za Slovence in Hrvate po celem greater New York in okolici. Rockland Lake je bil namreč predaleč od New Yorka, da bi se moglo od tam vspešno voditi dušno pastirstvo za New York. Slovencev pa tudi ni bilo še dovolj skupaj, da bi se moglo začeti kaj lastnega za nje. Da bi pomiril župnijo sv. Družine, ponudil je Brooklynski škof to župnijo slov. frančiškanom, ki so jo tudi sprejeli z dovoljenjem Rima. Župnija je od tedaj jako napredovala in ima najlepšo prihodnost. — New Yorkški Slovenci naj bi si vzeli te dobre Slovake za zgled, kako treba delovati in žrtvovati, ako se hoče doseči lastna župnija.